

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

2 Quæ autoritas ad bellum requisita sit

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

disp. 3. quest. 16. part. 2. in princ. Coninch. disp. 31. dub. 1. in fine. Bonacina disp. 2. de restit. qu. ult. part. ult. §. 2. & alij. Addunt verò aliqui quartam conditionem, vt ex debito fine fiat, ex cap. quid culpatur 23. quest. 1. qui si de fine extrinseco operantis loquuntur, necessaria specialiter non est; cum ex tali fine non reddatur bellum iniustum. Neque iudex qui animo vindictæ punit iuxta iuris regulas delinquentem, iniustitiam committeret, esto contra charitatem faciat, & peccet, ille ergo finis ad honestatem actionis operantis, non ad iustitiam belli expostulatur. Coninch. supra. Valentia disp. 3. quest. 16. part. 2. circa finem vers. decimo certum est. Si autem de fine intrinseco ipsius belli loquuntur, ad secundam conditionem reducitur, quia idem est finis, ac causa, titulusque bellandi. De his ergo conditionibus in sequentibus est agendum.

PUNCTUM II.

Quæ autoritas ad bellum requisita sit.

- 1 Quilibet habet auctoritatem bellum pure defensuum inducendi.
- 2 Bellum aggressuum solus Princeps, vel respublica superiorem non recognoscens inducere potest.
- 3 Aliqua ex superiori doctrina notabilia inferuntur.
- 4 Consuetudine introduci potest, vt respublica inconsulto suo Principe bellum moueat. Et qua ratione hoc verum sit.
- 5 Quid dicendum in casu quo superior vindicare noluerit iniuriam respublice sibi subdita.
- 6 Pontifex habet ius indicendi bellum, quando bonum Ecclesie id postulat.

1 Si de bello pure defensiuo loquamur, constat apud omnes in quolibet residere auctoritatem illud indicendi. Quia cuiuslibet à natura concessum est ius se defendendi, & iniurias propulsandi. Sic DD. statim referendi. Quapropter de bello aggressiuo est difficultas, penes quem hæc potestas resideat?

2 Regula est ab omnibus recepta residere solum in Principe, vel republica in causis ciuilibus, & criminibus superiorem non recognoscente, sic D. Thomas 2. 2. quest. 40. art. 1. & ibi Caietanus, Aragonius, Bannes, & alij. Valentia disput. 3. qu. 16. part. 2. vers. itaque secundò. Suarez disp. 13. de charitate sect. 2. art. num. 1. Rgidius de Coninch. disp. 32. dub. 3. num. 53. Couarruias reg. peccatum. part. 2. §. 9. num. 1. Bonacina disp. 2. de restit. quest. ult. part. ult. paragrapho 2. numer. 4. Molina tractat. 2. disputat. 100. & alij apud ipsos, & deciditur ab Augusto cap. quid culpatur, 23. q. 1.

Ratio est, quia in qualibet republica resedit potestas puniendi delicta suorum ciuium, vt hac ratione in pace conferuntur, & malefactores continentur, ergo in illa residere debet potestas vindicandi iniurias, puniendique malefactores alterius respublice non habentis superiorem, & illos coercendi. Nam hæc potestas penes aliquem residere debet, cum necessaria omnino sit, vt in pace conferatur. At residere non potest talis potestas in republica iniuriante, quia ipsa sui ipsius vindex esse non potest. Restat ergo vt in republica iniuriata resdeat, cui ratione iniuria acceptæ subditur respublica iniuriata.

3 Ex qua ratione manifestè constat, si aliqua ciuitas Principi, vel republica suprema subiecta, iniuriam intulerit alteri supremo Principi, vel republice, non posse hunc aduersus ciuitatem illam mouere bellum, quin prius apud eius superiorem ius expostulet. Quia penes illum residet potestas vindicandi iniuriam, quæ à subditis committuntur. Quod si respublica, vel superior ille Princeps vindicare noluerit, poterit tunc respublica dàmnum passa non solum aduersus ciuitatem iniuriantem, sed aduersus rempublicam, & superiorem nolentem sibi ius dicere, bellum mouere, vt bene tradit Augustinus relatus in e. Dominus 23. quest. 1. Mol. tract. 2. de iustitia, disput. 100. vers. illud tamen. Coninch. dub. 3. numer. 58. Secundò, constat rempublicam, vel Principem subditum iniuriatum ab alio Principe, vel republica suprema non posse propria auctoritate bellum mouere aduersus illum, sed necessariò requirere debet sibi superiorem, qui partes ipsius assumat, & satisfactionem exigat, sic omnes Doctores in principio relati. Ratio est manifesta, quia ideo respublica perfecta, quæ est illa, in qua omnes caute terminantur, potestatem habet vindicandi proprias iniurias, quia non habet superiorem, qui illam defendat, & cuius auctoritate id faciat. Ergo respublica imperfecta, quæ superiorem habet obligatum illam defendere, non poterit propria auctoritate bellum mouere. Vt patet enim ius sui superioris, & rempublicam perturbaret.

4 Duplicem limitationem huic secundæ illationi adhibent Doctores: prima vt intelligatur, nisi aliter consuetudine præscriptum sit. Pote enim consuetudine præscribi, vt una ciuitas inconsulto suo Principe bellum moueat aduersus sui offensores, probatur ex eo, quia ratione consuetudinis censetur ex voluntate sui Principis mouere: sic Caietanus 2. 2. quest. 40. art. 1. Lorca ibi. disput. 30. num. 12. Coninchus disput. 31. dub. 3. fine. num. 64. Victor. in relect. de iure belli. 219. Molina tract. 2. disput. 100. vers.

victoria in relect. Et placet mihi duplici sub limitatione appostri prima, vt consuetudo legitime introducta sit. Nam si eius introductioni Princeps repugnauit, potius seditio, & rebellio, quam consuetudo legitima dicenda est: ac proinde nullum ius tribuere potest, sic Caietanus, & Mol. supra. Secunda, vt intelligatur de auctoritate mouendi bellum aduersus non subditos ipsi Regi. Nam si tam pugnantem, quam oppugnatu eidem superiori ipsi subiecti sunt, contra rationem naturalem videtur esse consuetudo proprias iniurias vindicandi, cum auctoritate superioris vindicari possent. Neque Princeps est censendus vnquam concessisse, sed potius omninò repugnasse, cum tale bellum, cum sit bellum ciuile, & inter partes eiusdem respublice perfecta, in eius perniciem, & perturbationem totius regni cedit: sic Suarez disp. 18. de charitate. sect. 2. num. 2.

5 Secundam limitationem, quam ex Victor. supra. aliqui addunt, est, vt procedat extra casum necessitatis. Nam si superior vindicare noluerit iniuriam factam respublice sibi subdita, poterit tunc illa respublica aduersus offensores bellum mouere, ne iniuria facta maneat. Carcetim hæc limitatio absolute probanda non est, præcipue inter subditos eiusdem Principis ob grauissima mala quæ inde oriri possunt, alias cuiuslibet particulari, præcipue patrifamilias licebit se vindicare, si eius Princeps noluerit ius sibi dicere, quod est absurdum. Quocirca solum in casu, in quo bellum reparetur omninò necessarium ad coercendos malefactores, ne nouam iniuriam inferant, poterit illa inferior respublica bellum mouere, quia tunc non in vindictam, & punishmentem iniurie illatæ assumitur, sed in defensionem, quod à iure naturali concessum est. sic Molin. dicta disp. 100. vers. Idem Victor. inquit enim) quando ita necesse esset, vt ab iniuriis inferendis se continerent. Coninch. dub. illo 3. n. 61. Suarez sect. 2. n. 2.

6 Aduerto tamen Pontificem non solum habere ius indicendi bellum, sicut quilibet alius princeps supremus, sed etiam quædam bonum totius Ecclesie id necessariò expostulat, habet potestatem prohibendi Christianis Principibus, ne bellum gerant, cui præcepto ipsi obedire tenentur. Quod si rebelles sint, & bellum moueant, peccabunt non solum contra charitatem, sed etiam contra iustitiam, quia ius bellandi illis ob bonum publicum ablatum est. sic Suar. disp. 18. de charit. sect. 2. in fine.

PUNCTUM III.

Quæ sit causa iusta, iustusque titulus bellandi.

- 1 Triplex est causa iusta, iustusque titulus belli.
- 2 Iniuria qua bellum honestare potest, debet esse grauissima.
- 3 Enumerantur aliquot iniuria bellum honestantes.
- 4 Quid de impediendis mercaturam, venationem, piscationem in suo regno. Affirmatur non esse causam iustam belli, nisi ibi debitum sit.
- 5 Ob solam iniuriam impediendam, reparandam, vel vindicandam bellum moueri potest.
- 6 Aduersus occidentes innocentes, & impediendes Evangelij prædicationem bellum moueri potest.
- 7 Ob idololatriam, infidelitatem, & alia peccata contra naturam impedienda, bellum moueri potest.
- 8 Quomodo tibi debet constare de iusta causa bellandi, respondetur remissè. Requiritur tamen, vt claris probationibus possidentem conuincere possis ad te regnum pertinere.
- 9 An ex utraque parte possit dari iustus titulus bellandi? Proposuit ratio dubitanti.
- 10 Resoluitur per se, & secta ignorantia dari non posse.
- 11 Satisfit rationibus contrariis n. 9. adductis.
- 12 Ad honestandum bellum iniuria materialis sufficit.
- 13 An oblata ab aduersario satisfactione sufficiens, debens ab illo desistere. Distinguit Caietanus de satisfactione ante bellum inceptum, vel post.
- 14 Non approbatur eius distinctio sed quocunque tempore offeratur satisfactio plena, debet ab illo desistere.
- 15 Sed quid dicendum, quando pars rebellis digna est morte ob iniuriam illatam? Probabilis est non esse obligationem acceptandi satisfactionem aliam.
- 16 Hoc verum est spectato iustitia rigore, at ex charitate sapè erit obligatio.
- 17 Stante iusta causa bellandi, potest bellum iniuste fieri, si adsit minima spes victoria, & parum utilitatis ex bello speretur.
- 18 Si damna, quæ ex bello sequuntur, praualeant utilitati quæ ex victoria speratur, illicitum est bellum. Item si religio Christiana minuenda est, & heretici potentiores futuri.

1 Causa iusta, iustusque titulus bellandi triplex est. Iniuriam imminuentem impedire, illatam retare, & illam vindicare. sic D. Augustinus relatus. in capite Dominus 23. questione prima. & ex illo D. Thomas ab omnibus receptus, secunda secunda, questione 40. articulo primo. Titulus primus & secundus belli est clarissimus. Nam quilibet respublica ius habet se defendendi, in qua defensione continetur iniuriam imminuentem impedire, & sibi factam reparare; nam dum iniuriata